

Brussel, 7 december 2001

CIRCULAIRE D1 2001/10 AAN DE KREDIETINSTELLINGEN

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Met haar circulaire B 90/1 van 17 april 1990 aan de kredietinstellingen formuleerde de Commissie een aantal basisbeginselen en toepassingsmaatregelen met betrekking tot de interne organisatie van en controle op de geld- en wisselmarktverrichtingen. De circulaire werd naderhand aangevuld voor wat in het bijzonder de relaties met tussenpersonen en tegenpartijen betreft (circulaire B 92/5 van 30 november 1992, verder toegelicht in de omzendbrief van 8 februari 1993).

Op termijn wenst de Commissie de bestaande teksten grondig aan te passen aan de gewijzigde omgeving, waarbij ze onder meer rekening zal houden met de ontwikkelingen in de nationale en internationale regelgeving, de markten en producten, de interne organisatie van de kredietinstellingen, en de internationale convergentie van toezichtspraktijken (bv. diverse documenten van het Baselcomité met principes en *sound practices* inzake gezond risicobeheer).

De naleving van de bestaande teksten wordt ondertussen geregeld getoetst door controles ter plaatse. De bevindingen uit de controles hebben de Commissie overtuigd van de noodzaak om nu reeds - zonder te wachten op boven bedoelde grondige aanpassing - een aantal principes in herinnering te brengen of verder te verduidelijken, aan de hand waarvan zij, in het kader van haar toezicht op de administratieve en boekhoudkundige organisatie en op de interne controleprocedures zoals voorgeschreven door de bankwet van 22 maart 1993, de passende werking en organisatie van de geld- en wisselmarktverrichtingen van de kredietinstellingen zal beoordelen.

1. De circulaire van 17 april 1990 behandelt onder hoofdstuk 2 een aantal basisbeginselen en onder hoofdstuk 3 mogelijke toepassingsmaatregelen ter verwezenlijking van die basisbeginselen. Elke kredietinstelling past de basisbeginselen op de voor haar meest gepaste manier toe en stelt de gepastheid van de getroffen toepassingsmaatregelen voortdurend in vraag, rekening houdend met de zich snel wijzigende omgeving.
2. De toepassingsmaatregelen worden derhalve geregeld bijgewerkt. Dit geldt ook voor de strikte gedragscode die door de kredietinstelling aan de arbitranten wordt opgelegd inzake hun relaties met tussenpersonen en tegenpartijen (punt 3.4.2.3 van de circulaire). Elke arbitrant bevestigt jaarlijks en schriftelijk dat hij kennis heeft genomen van de gedragscode en dat hij die code zal naleven.

3. De arbitranten gaan enkel verrichtingen aan met tegenpartijen of met tussenkomst van tussenpersonen die vooraf werden aanvaard door het hoogste directie-orgaan. De keuze van tegenpartijen en tussenpersonen door de arbitrant (uit de lijst van tegenpartijen en tussenpersonen waarmee gehandeld mag worden) berust op objectieve factoren.
4. De arbitranten ontvangen geen commissies of enigerlei rechtstreeks of onrechtstreeks voordeel vanwege tussenpersonen of tegenpartijen.
5. De regels inzake relaties met tussenpersonen en de in België na te leven gedragsregels hebben niet enkel betrekking op relaties met Belgische vennootschappen voor makelarij in financiële instrumenten, maar ook op relaties met buitenlandse makelaars.
6. In het administratief verwerkingssysteem binnen de kredietinstelling (punt 3.4.4 van de circulaire) wordt voor elke verrichting bijgehouden welke arbitrant ze heeft afgesloten.
7. Het verantwoordelijk lid van het hoogste directie-orgaan (punt 3.4.6 van de circulaire) ziet erop toe dat hij over de nodige opvolgingsinstrumenten beschikt die toelaten het normaal karakter van de aangegeven verrichtingen na te gaan (prijs, activiteitsvolume per arbitrant, volumes en eventuele concentraties per tussenpersoon, enz.).
8. De regel dat alle verrichtingen worden afgesloten binnen de arbitragezaal en dit binnen een duidelijk afgebakende uurregeling (zesde lid van punt 3.4.2.2 van de circulaire), houdt onder meer in dat de kredietinstelling over een performant systeem beschikt voor de registratie en beluistering van telefoongesprekken van de arbitranten. Van deze regel wordt slechts uitzonderlijk afgeweken (verrichtingen buiten de arbitragezaal, verrichtingen met gebruik van GSM, enz.) mits voorafgaand akkoord van het hoogste directie-orgaan en mits geëigende organisatie- en controleprocedures worden opgelegd. Die procedures beperken tevens het kader waarbinnen van de regel mag worden afgeweken. Ze duiden de personen aan die de verrichtingen mogen afsluiten en bevatten specifieke regels voor de onmiddellijke registratie van de verrichtingen.
9. De interne audit (punt 3.4.7 van de circulaire) besteedt geregeld aandacht aan de relaties met tussenpersonen en tegenpartijen en in het bijzonder aan de naleving van de opgelegde gedragscode. Voor de uitoefening van zijn opdracht beschikt de interne audit over onbeperkte onderzoeksmogelijkheden voor de beluistering van telefoongesprekken van de arbitranten.
10. Bij de aanwerving van arbitranten wordt onder meer toegezien op hun reputatie en betrouwbaarheid.

Voor de toepassing van basisbeginsel 2.5 en toepassingsmaatregel 3.5 van de circulaire (melding van benoemingen, ontslagnemingen en ontslaggevingen van arbitranten), mogen de kredietinstellingen zich in de toekomst beperken tot de regel dat ze de Commissie zonder vertraging op de hoogte brengen van belangrijke problemen die zich hebben voorgedaan met individuele arbitranten, van de correctieve maatregelen die ze in dat verband hebben getroffen, en van de eventuele sancties die ze hebben opgelegd aan de betrokken arbitrant.

COMMISSIE VOOR HET BANK- EN FINANCIEWEEZEN

11. Zoals aangestipt in de aanhef van hoofdstuk 3 van de circulaire ziet elke instelling erop toe dat de getroffen toepassingsmaatregelen niet enkel gelden voor de organisatie en omkadering van de verrichtingen die in de Belgische hoofdzetel en in eventuele bijkomende binnenlandse arbitragezalen plaatsvinden, maar ook voor de verrichtingen in buitenlandse vestigingen ; in de context van een geconsolideerd toezicht wordt de term *vestiging* hier in de ruime zin begrepen (bijkantoor, dochter, ...).

Een exemplaar van deze circulaire wordt verzonden aan uw erkende revisor(en).

Hoogachtend,

De Voorzitter,

E. Wymeersch.